

Hvor viktig er egentlig pelagisk næring for kysten?

Pelagisk arena, Ålesund, 10/01 2024

Audun Iversen
Forsker, Nofima

Andre bidragsyttere fra Nofima: Thomas Nyrud, Roy Robertsen, Bjørn Inge Bendiksen og Silje Steinsbø

1

Nofima har studert næringsstruktur i snart 50 år

Rapport 27/2019 • Utgitt august 2019

Driftsundersøkelsen i fiskeindustrien Driftsårene 2016 og 2017

Thomas Nyrud & Bjørn Inge Bendiksen

RAPPORT
RINGVIRKN
AV SJØMAT

Ringvirkninger
fiskeri- og fiske
og Finnmark

Sjømatnæringens
ringvirkninger

Verdiskaping og ringvirkninger fra norsk sjømatnæring for 2022

FISKEN OG FOLKET

Audun Iversen (red.), Øyvind Hermansen,
Edgar Herstadli, John Røddi Frøken,
Petter Håkonsen, Bjørn Inge Bendiksen,
Thomas Nyrud, Kine Mari Kallfær,
Patrick Berg Særdahl og Bent Dreyer

Rapport 15/2023 • Utgitt juli 2023

Ringvirkningsanalyse av den landbaserte villfiskindustrien i Norge

En analyse med data for 2021

Verdiskaping og ringvirkninger
fra fiskeflåten i 2021

Rapport 40/2021 • Utgitt desember 2021

Ringvirkninger fra havbruksnæringen i Nord-Troms i utvalgte kommuner

Roy Robertsen og Audun Iversen

MEHON-PUBLIKASJON NR. 126/2022

Av Per Frønslev, E. Johansen, Lene Løvmo, Ragnhild, A. Stangnes, Øyvind Pålsson, Roy Robertsen, Audun Iversen

2

Kjernevirksomhet og ringvirkninger

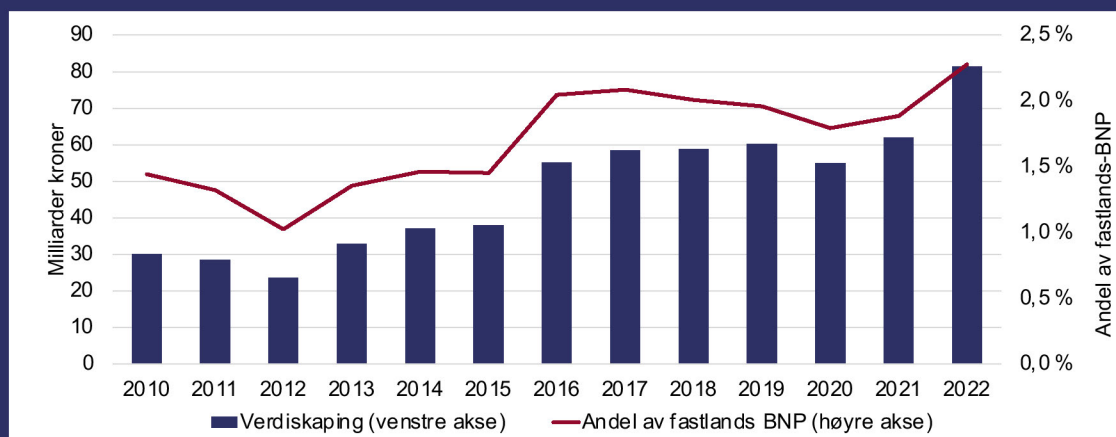

3

4

Sjømatnæringen blir viktigere for Norge

5

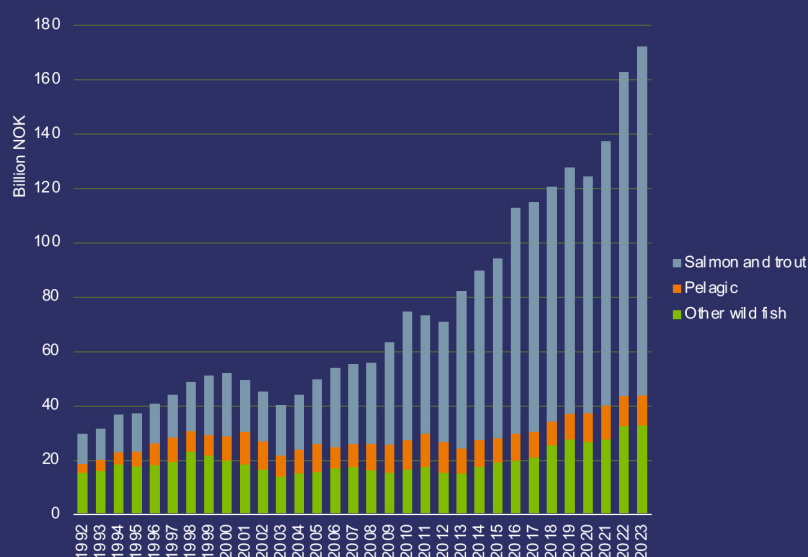
Verdiskaping i sjømatnæringen: andel av BNP har økt fra 1,5 til 2,3 %

5

Eksportverdi

- Her ser vi den reelle økningen i eksportverdi, med 2023 som basisår, for både fiskeri og havbruk
- Laks står for det meste av økningen, 12-dobling på 30 år

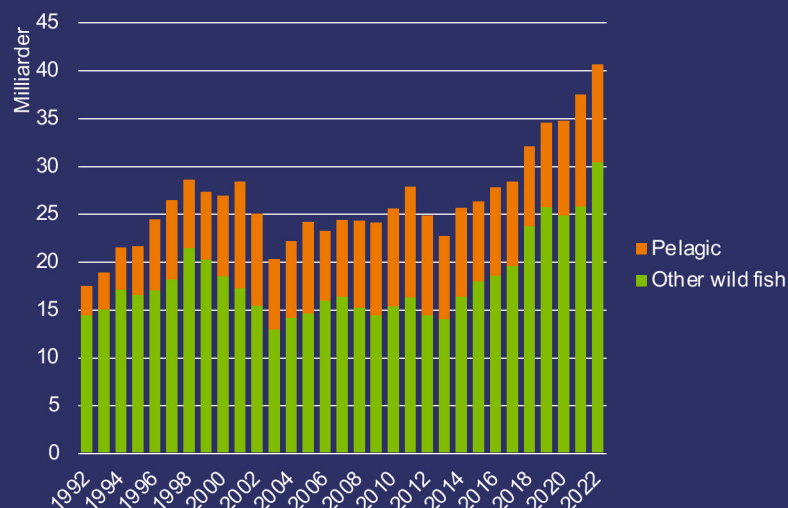
6

6

Eksport av villfisk: verdien mer enn doblet på 30 år

- Hvitfisk doblet i reell verdi siste 30 år
- Pelagisk 3-doblet

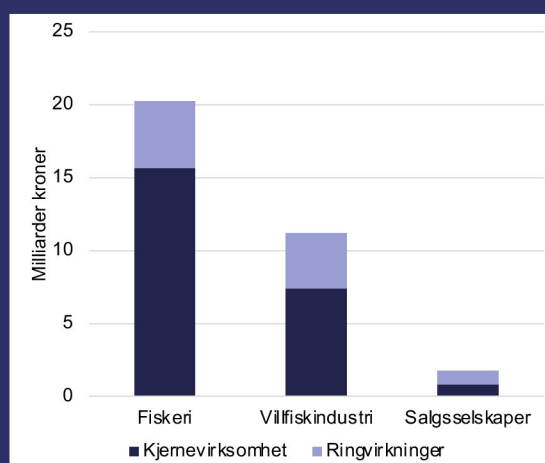
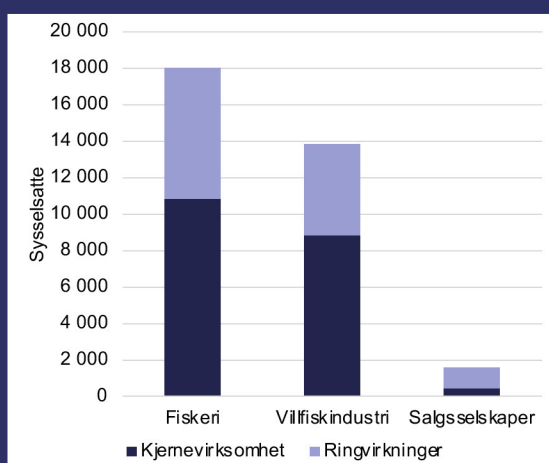

7

Faste priser, 2022 som basis

7

Sysseilsetting og verdiskaping - verdikjeden for villfisk

Sysseilsetting – vel 33.000

Verdiskaping – vel 33 mrd.

8

Sysseisseting i (hele) sjømatnæringen

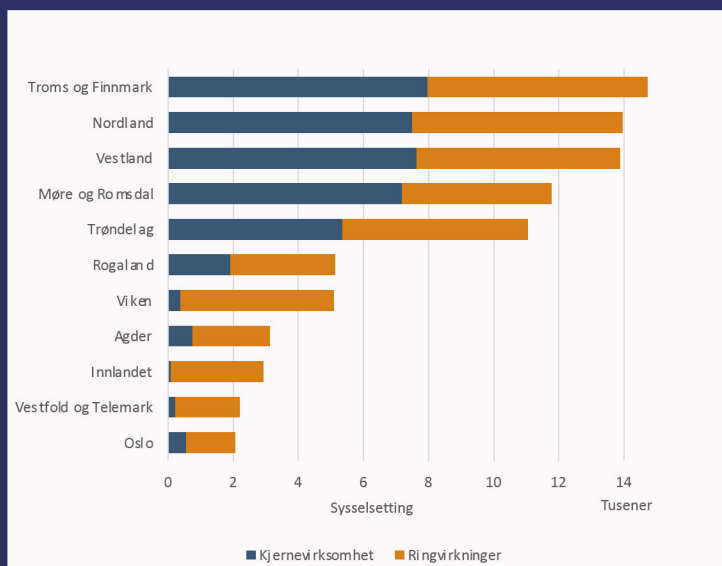
86.000 sysselsatte

Ringvirkninger omtrent like
store som kjernevirksomhet

Sysseisseting størst i de
nordnorske fylkene

90 % i de fem største fylkene

Ringvirkninger i hele landet

9

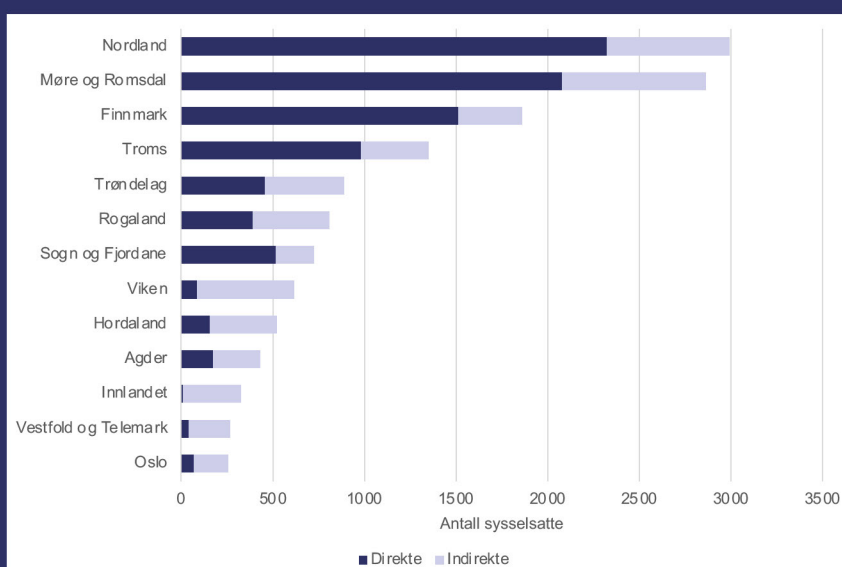
Sysseisseting i fiskeindustrien (inklusive ringvirkninger)

Ringvirkningene i størst
grad hvor industrien er

Men også mye i byene

For seks fylker er
ringvirkningene større
enn
kjernevirksomheten

10

10

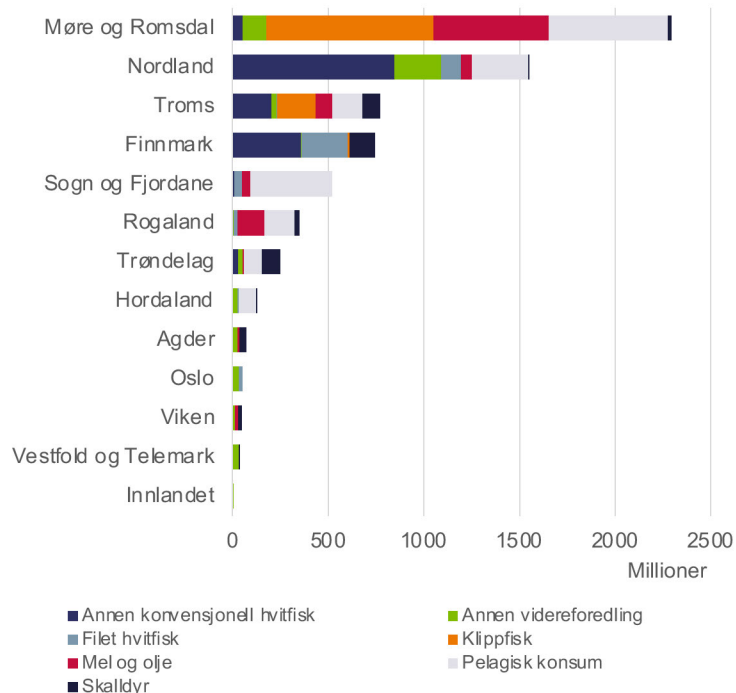
Verdiskaping i fiskeindustrien (uten ringvirkninger)

Verdiskaping i villfiskindustrien på 6,8 milliarder

2,3 av dem i Møre og Romsdal

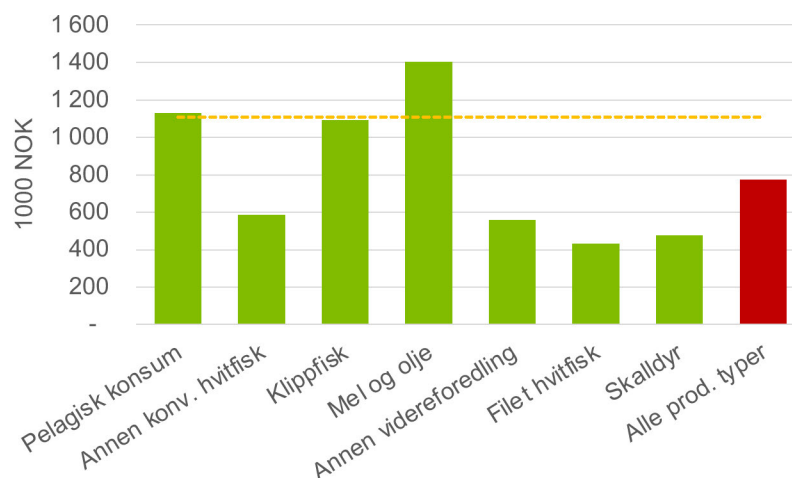
Både mel/olje og pelagisk konsum viktig

11

11

Verdiskaping per sysselsatt

12

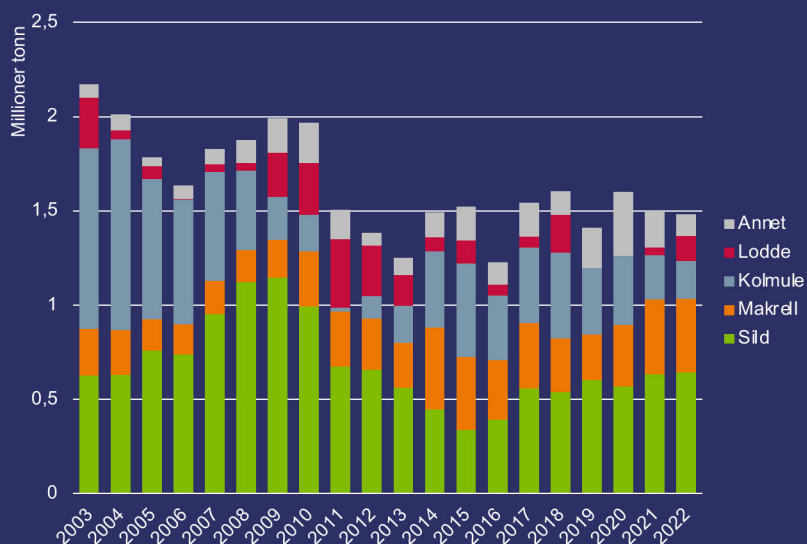
Figur 50 Verdiskaping per sysselsatt fordelt på bransjer/produksjonstyper. Den stiplede linjen viser tilsvarende for fastlands-Norge (Kilde: Nofima og SSB (tabell 09170 og 09174))

12

Pelagisk fisk landet i Norge (mengde)

- Økende kvantum av sild
- Makrell på høye nivåer
- Mindre industrifisk

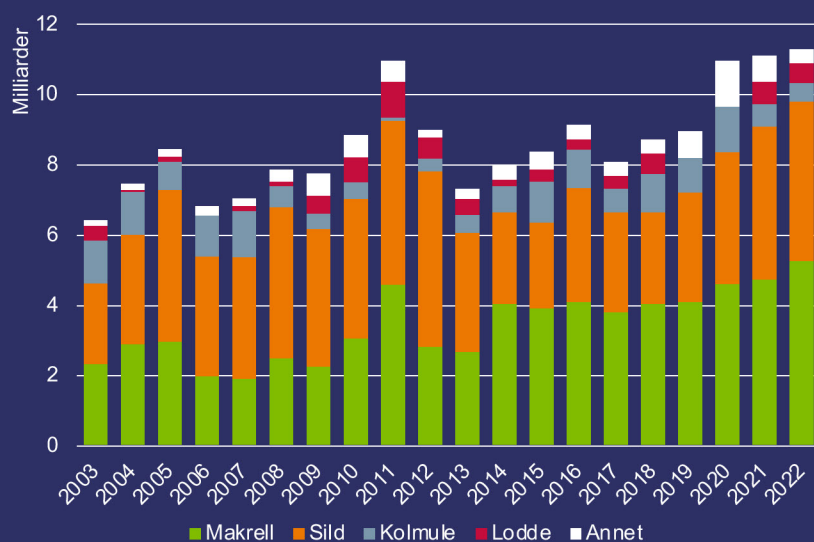
13

13

Verdi av pelagisk fisk landet i Norge (faste priser)

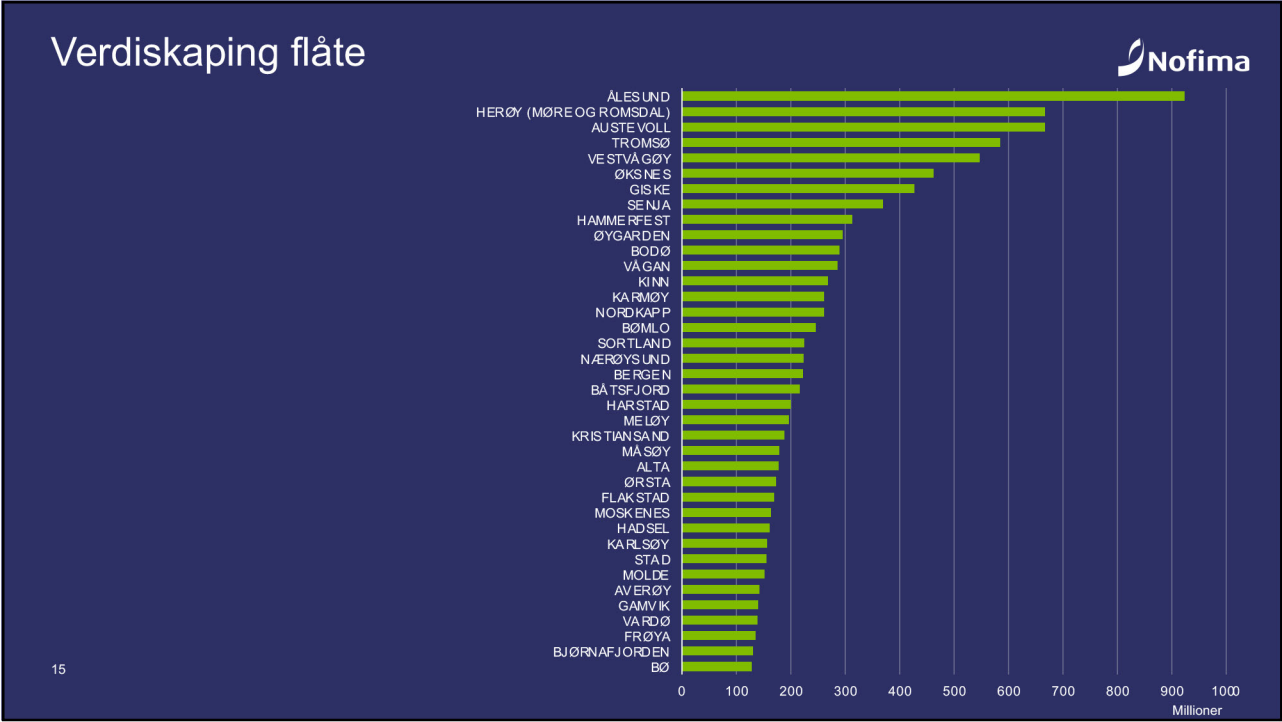

- God økning siste 10 år
- Nesten dobbelt så høy verdi i 2022 som i 2003
- Like høy verdi i 2011
- Makrell øker mest

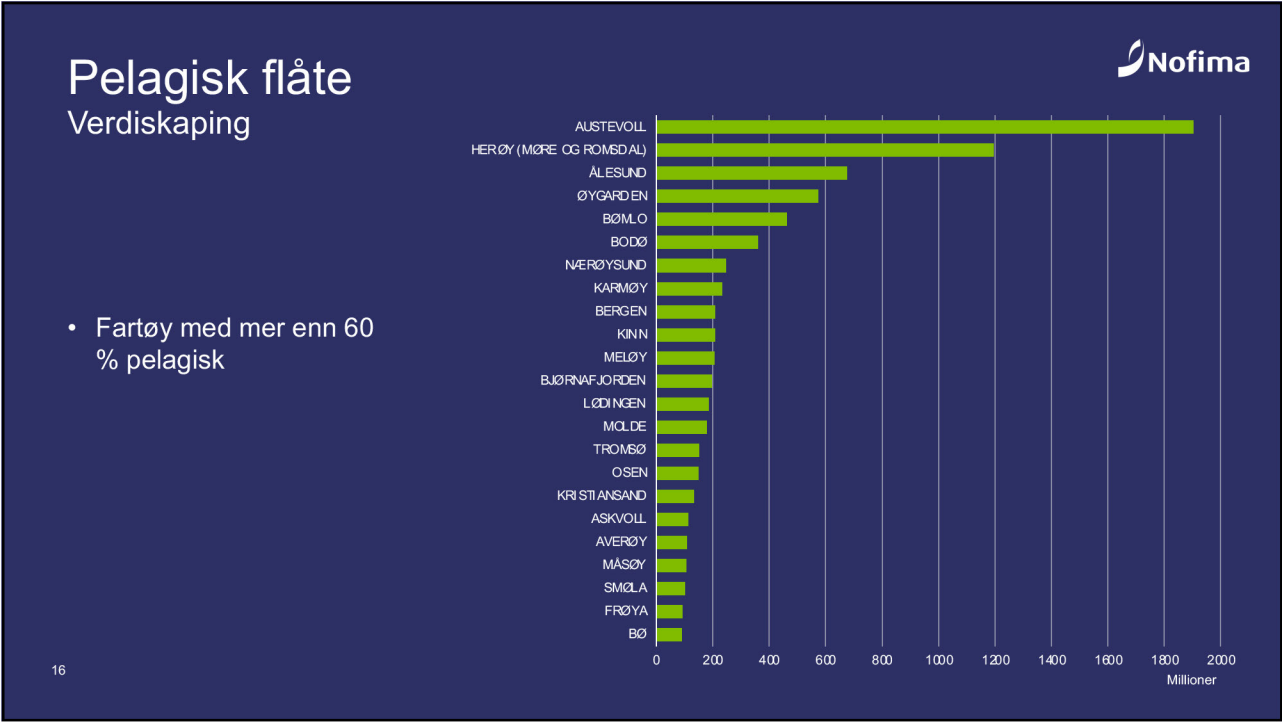

14

14

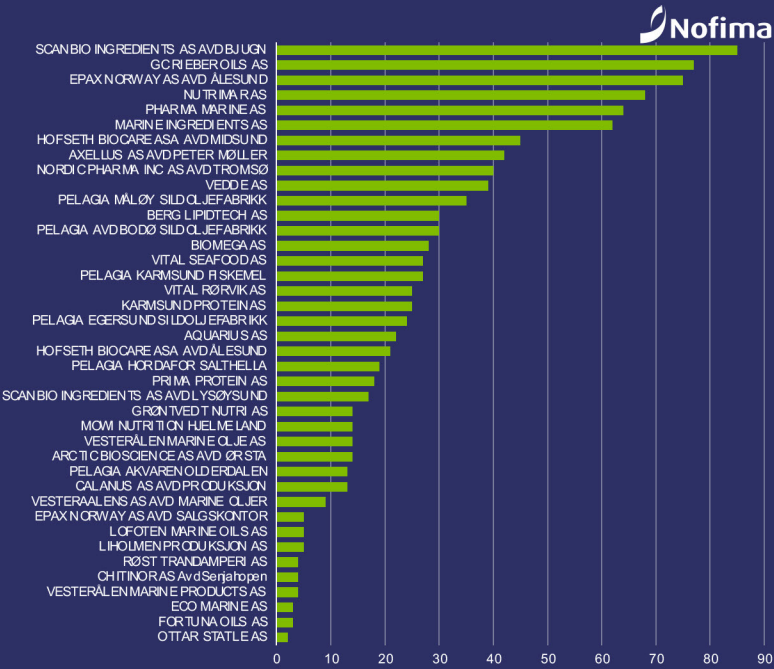
15

16

Mel og olje

- Nesten 1100 sysselsatte
- Mer spesialiserte oljer/ingredienser
- Råstoff fra både pelagisk og laks

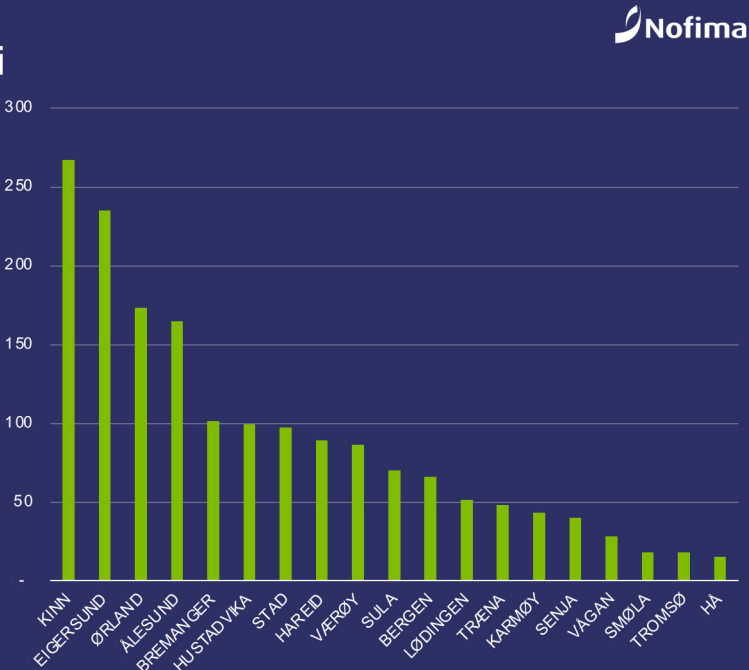

17

17

Pelagisk konsumindustri

- Over 1700 sysselsatte
- Pelagia rundt 40 %

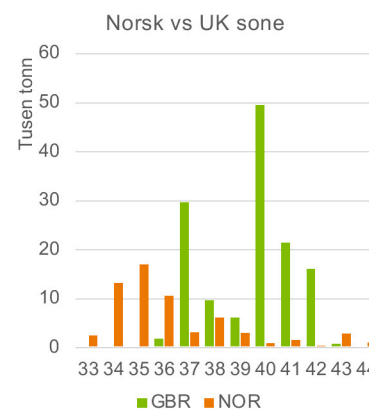
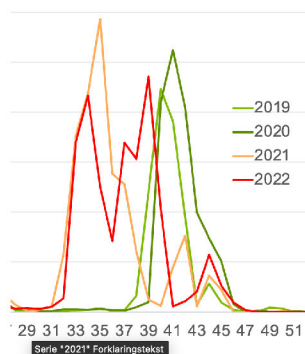
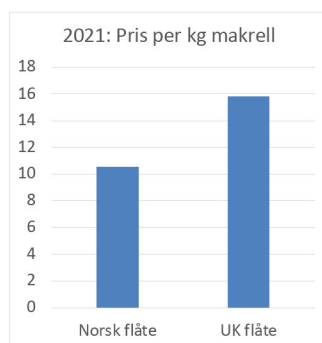

18

18

2021-2023: tre spesielle sesonger

MakrellReg: FHF-prosjekt som avsluttes i vår

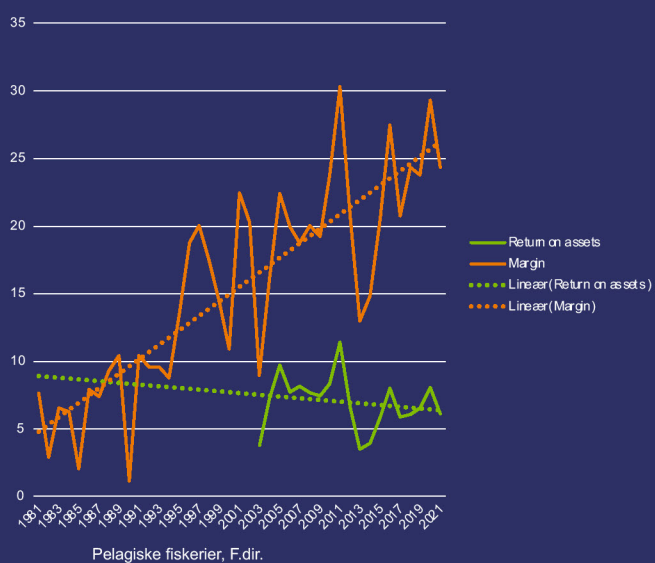

19

19

Lønnsomhet i flåten

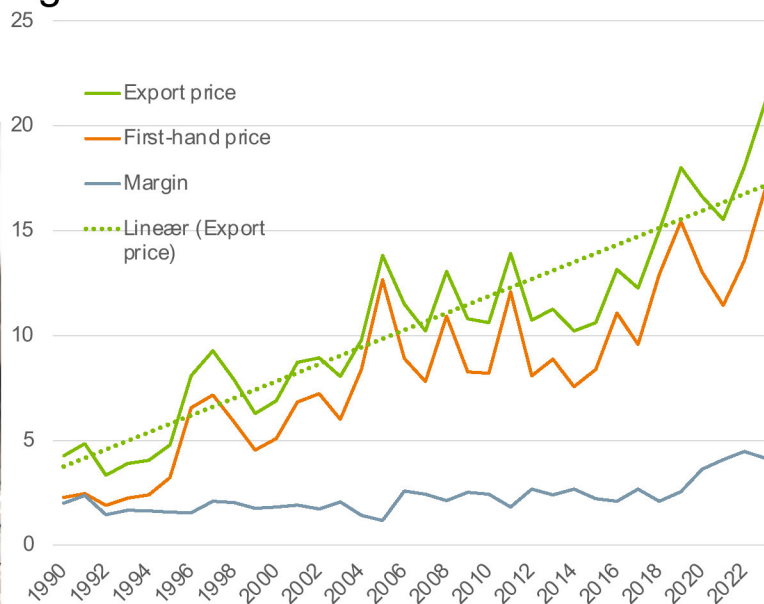
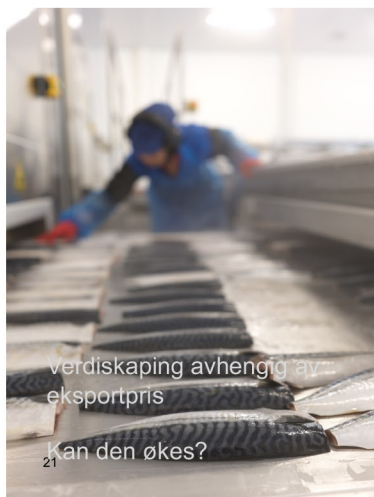
- Stigende driftsmargin over tid
- Men økt kapitalbinding gir lavere avkastning på total kapital
- Hva skjer fremover?

20

20

Pris- (verdi-) utvikling for makrell

21

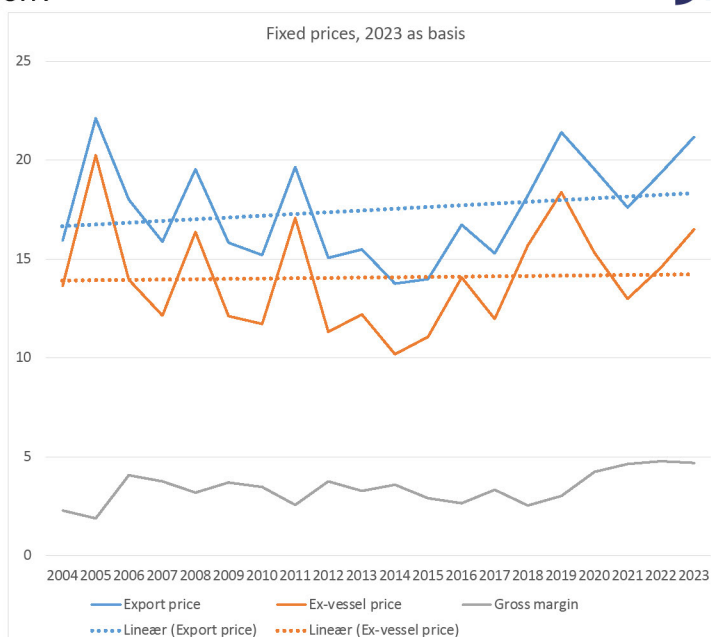
Hva om vi korrigerer for inflasjon?

Faste priser

Mesteparten av verdiøkning kom på 90-tallet

Stabile verdier siste 20 år

22

22

Ta-heim-beskjedar

Det blir færre fiskere over tid

Lønnsom flåte

Fortsatt god sysselsetting i pelagisk konsumindustri

Flere i mel og olje

Bedre lønnsomhet i industrien

(både konsum og mel&olje)

Både industri og flåte: kommer relativt godt ut av tre spesielle år

Økt verdi av makrell? Foredling kan øke?

23

Takk for oppmerksomheten!

 /Nofima
 @nofima
 /company/nofima/
 /nofima
#nofima

Audun Iversen
Forsker

 Audun.iversen@nofima.no
 /company/nofima/

Takk til FHF og Sjømat Norge for finansiering

24